

СТАНОВИЩЕ

от д-р Елена Лазарова Каращранова, доцент в Природо-математически факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград, относно дисертационния труд на Иван Василев Капурдов на тема: „МОДЕЛ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА СЪДЪРЖАТЕЛНИ РЕСУРСИ ПРИ ФОРМИРАНЕТО НА АФЕКТИВНИ УМЕНИЯ В ОБУЧЕНИЕТО ПО БИОЛОГИЯ“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по биология)

Прегледът на документите, представени ми по настоящата процедура, показва, че са спазени всички законови изисквания и срокове.

Научните интереси на автора на дисертационния труд Иван Василев Капурдов – докторант в задочна форма на обучение към катедра „Методика на обучението по биология” с научен ръководител проф. д-р Наташа Цанова, Биологически факултет, Софийски университет “Св. Климент Охридски“, са свързани с обучението по биология в средното училище, като това съответства на образованието (магистърска степен по Биология и химия към Биологически факултет на СУ “Св. Климент Охридски“), професионалната квалификация („Учител по биология и химия“) и практическия опит на докторанта.

Представеният за становище дисертационен труд съответства на формалните изисквания към този тип докторантски изследвания и съдържа 124 страници основен текст и 23 страници с приложения. Посочени са 130 литературни източника, от които 34 са на английски език и 20 интернет ресурса.

Дисертационният труд съдържа въведение, методологични основи на изследването, три теоретични и два практически раздела, изводи, приноси и препоръки за практиката.

В раздела методология на изследването много обосновано са определени предметът, обектът, хипотезите и целите на изследването. Освен доброто познаване на проблематиката, е видна актуалността на изследването, което е насочено към развитието на **афективни умения** в обучението по биология.

Теоретичната подготовка на докторанта проличава в следващите три раздела на дисертационния труд, където умело са анализирани различни аспекти на понятието „агресия“. Изведена е психолого-педагогическа характеристика на ученика през периода на юношеството.

Обяснението на агресията и насилието, като социален феномен в биологически, психолого–педагогически и социален контекст от гледна точка на психоаналитичната, етологичната и физиологичната теория, теорията на условните рефлексии и фрустрацията, е направено на базата на коректна интерпретация на посочените източници в съответствие с поставените цели.

В четвърти раздел, като резултат на направения анализ, е изведена концептуалната рамка на изследването и декомпозирането ѝ в съдържателен и технологичен план. Основен акцент е концепцията за интеграция в съдържанието на образованието в средното училище на съвременния етап.

В пети раздел пълно и детайлно е описан модел за формиране на афективни умения чрез интегриране на съдържателни ресурси. Моделът е представен на макрониво и микрониво в три свързани аспекта – нормативен, съдържателен и технологичен. Предложени са инструменти за конкретната реализация на модела - работен лист, дебат и есе. Трябва да се отбележи и доброто графично представяне на различните аспекти на предложения модел.

В шести раздел на дисертационния труд е направено описание на експеримента и са представени получените резултати.

Изследвани са общо 244 ученика от 9 и 10 клас от 5 софийски училища. Изследването включва констатиращ, преобразуващ и контролен експеримент. Изследвана е агресията при ученици от 9 и 10 клас и влиянието на предложения модел върху нивата на агресия (обща и по компоненти) при ученици от 10 клас. По отношение на използваните статистически процедури, вместо тяхното описание би могло да се направи по-добра обосновка за тяхното прилагане и по-богата съдържателна интерпретация на получените резултати.

Като цяло методологическият инструментариум е правилно изведен и коректно използван. Резултатите доказват възможностите на предлаганата технология за промяна в поведението на учениците.

Прави впечатление, че освен направените въз основа на изследването изводи, са дадени и конкретни препоръки за практическото приложение на

разработените модели и за евентуални бъдещи изследвания. Открити са и основните приноси на дисертационния труд в теоретико-приложен аспект.

Достоинствата на разработката са свързани с добрата осведоменост и теоретична подготовка на докторанта, с изведената система от афективни умения, в състава на които се включва изграденият интегрален съдържателен конструкт от учебни предмети в различни КОО, с конструираният и експериментално апробиран технологичен модел за управление на учебно-познавателната дейност на учениците при усвояване на знания за агресията и формиране на афективни умения.

Авторефератът (в обем 40 страници) е написан съобразно изискванията и отговаря на съдържанието на дисертационния труд.

Резултати от проведеното изследване са представени и в 2 научни публикации. Едната публикация е в единственото българско списание в областта Социални науки/Образование, което се реферира и индексира в едни от най-авторитетните световни системи като SCOPUS (импакт ранг за 2013 г. SJR=0,200), Chemical Abstracts и Google Scholar и един доклад в: Сборник доклади – Докторантски изследвания в отговор на съвременните предизвикателства пред педагогическата наука.

Заключение

В заключение считам, че представеният за защита дисертационен труд съответства на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Изразявам своето положително становище и предлагам на членовете на почитаемото Научно жури на Иван Василев Капурдов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Методика на обучението по биология“ от професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по...“.

14. 06. 2015г.

Изготвил становището:

Благоевград

(доц. д-р Елена Каращранова)

